

CURSOS DE FORMACIÓ DEL PDI - Proposta Observatori per a la Igualtat

Curs 2018-2019, formació segon semestre (juny-juliol 2019)

Curs: “Com incloure la perspectiva de gènere en la docència”

Formadores: Dra. Ma Jesús Izquierdo i Dra. Montserrat Rifà

Justificació:

La perspectiva de gènere a la ciència i la docència implica prendre en consideració les diferències i les desigualtats entre homes i dones en la producció i la transmissió del coneixement, apostant per la eliminació de l'androcentrisme i els biaixos de gènere de les diferents disciplines i per una docència innovadora i inclusiva que incorpori els valors de la igualtat de gènere. La perspectiva de gènere és promoguda per diverses lleis, especialment per la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, que estableix en l'article 28.1 a) “la promoció de la introducció de la perspectiva de gènere d'una manera transversal i dels estudis sobre la contribució de les dones al llarg de la història en tots els àmbits del coneixement i en l'activitat acadèmica i investigadora que s'han d'incloure en el currículum dels graus i dels programes de postgraus”. La realització d'aquest curs respon a la “Mesura 3.8. Explicitar la perspectiva de gènere en l'elaboració de les guies docents i els programes de les assignatures des d'un model d'universitat inclusiva” del Tercer Pla d'Acció per a la Igualtat entre dones i homes a la UAB.

Objectius :

Assolir la capacitat de revisió des de la perspectiva de gènere dels coneixements i competències que es transmeten i (re)produeixen en la docència universitària, així com la capacitat de reflexió necessària per a incorporar les desigualtats de gènere de forma transversal a diferents disciplines i d'explicitar en els plans docents de forma clara la perspectiva de gènere.

Metodologia:

El curs s'organitza en dos sessions. En la primera sessió es tractaran els elements teòrics bàsics per a desenvolupar l'habilitat d'incorporar la perspectiva de gènere a la docència, deixant un espai per a un debat guiat. En la segona sessió, de tipus taller, les persones participants portaran a terme la revisió de les pròpies guies docents amb l'ajut de les formadores.

Sessió 1. 26 de juny, de 10:00h. a 14:00h. Ma Jesús Izquierdo

Sessió 2. 3 de juliol, de 10:00h. a 14:00h. Montserrat Rifà

Continguts:

Sessió 1. Ma Jesús Izquierdo.

- Principals conceptes teòrics (I)
  - Sexe i gènere, desigualtat, diferència i discriminació entre dones i homes.
  - Les cinc cares de l'opressió. Intersecció amb altres desigualtats.
  - Aspectes estructurals de la desigualtat de gènere. Dimensió socio-econòmica i dimensió psíquica.
  - Sexisme i patriarcat. Principals fonts teòriques.
  - Biaixos de gènere i androcentrisme a la ciència i la docència

Sessió 2. Montserrat Rifà.

Sessió i Taller específic sobre perspectiva de gènere en la docència

- Aspectes clau de la perspectiva de gènere en la docència
- Taller d'anàlisi i revisió de la pròpia docència
- Posada en comú del treball fet, dubtes i reflexions.

Competències:

1. Identificar les desigualtats de gènere, l'androcentrisme i el patriarcat en les seves múltiples dimensions socials, així com les implicacions en la construcció del coneixement.
2. Assolir una mirada crítica respecte als biaixos androcèntrics de les diferents disciplines, així com la capacitat de superar aquests biaixos.
3. Enfortir la capacitat d'incorporar i explicitar la perspectiva de gènere i la igualtat de gènere a les diferents assignatures i plans docents.
4. Conèixer i aplicar els diferents recursos disponibles per a crear projectes innovadors i compromesos amb la igualtat entre dones i homes.

Recursos Tècnics específics, tipus d'aula, pissarra... (especificar també si cal lliurar alguna documentació als participants)

Pantalla + ordinador per projecció de diapositives.

Taules i cadires per a treballar en grup. El més adequat seria tenir una aula amb les taules col·locades per a treballar en grups de 4-5 persones.

Bibliografia

GENDER-NET. IGAR-Tool. (2017). Models of the Integration of the Gender Analysis into University Curricula (IGAUC). <http://igar-tool.gender-net.eu/en/tools/tools-for-igauc/models-on-the-integration-of-the-gender-analysis-into-university-curricula>

Izquierdo, Maria Jesús. (1999) "Del elogio de la diferencia y la crítica de la desigualdad a la ética de la similitud", Papers, 59.

<http://ddd.uab.cat/pub/papers/02102862n59/02102862n59p25.pdf>

Izquierdo, Maria Jesús (2013). "La construcción social del género" a Díaz, C. y Dema, S. Sociología y género. Madrid: Editorial Technos. https://www.academia.edu/12128875/La_construcci%C3%B3n_social_del_g%C3%A9nero

Kortendiek, Beate. (2011): Supporting the Bologna Process by Gender Mainstreaming. A Model for the Integration of Gender Studies in Higher Education Curricula. A: Grünberg, Laura (Ed.): From Gender Studies to Gender IN Studies. Case Studies on Gender-Inclusive Curriculum in Higher Education. Bucharest: UNESCO-CEPES Studies on Higher Education, pp. 211–228. <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002111/211180e.pdf>

López Villar, Cristina. (2015) Universidad da Coruña. Recursos para introducir a perspectiva de xénero na docencia universitaria.

https://www.udc.es/export/sites/udc/oficinaigualdade/_galeria_down/documentos/bibliografia.pdf

Mihajlovič Trbovc, Jovana.; Hofman, Ana (2018). Toolkit for Integrating Gender Sensitive Approach into Research and Teaching. BALTIC GENDER project.

http://oceanrep.geomar.de/41854/1/Baltic%20Gender_Online%20Material.pdf

Model database on “Gender in bachelor and master courses – integrate women’s and gender studies into the curriculum”. Women’s and Gender Research Network NRW (North Rhine-Westfalia). <http://www.netzwerk-fgf.nrw.de/en/koordinations-forschungsstelle/projekte/gender-curricula/>

Observatori per a la Igualtat- UAB. (2007). Banc de recursos per a la docència.

<http://observatori-diagnostics.uab.es/Recursos/Banc.asp>

Observatori per a la Igualtat – UAB (2017). Guia per a la perspectiva de gènere en la docència.

http://www.uab.cat/doc/Guia_perspectivagenere_docencia

Xarxa Vives d’Universitats (2018) Guies per a una docència universitària amb perspectiva de gènere. <https://www.vives.org/coleccio/guies-per-a-una-docencia-universitaria-amb-perspectiva-de-genere/>

Observacions

Places (número màxim de persones per grup). 20